SODBA SODIŠČA (drugi senat)

z dne 8. maja 2008 *

V združenih zadevah C-5/06 in od C-23/06 do C-36/06,

katerih predmet so predlogi za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki sta jih vložili Finanzgericht Düsseldorf (Nemčija) (C-5/06) in Tribunal de grande instance de Nanterre (Francija) (od C-23/06 do C-36/06) z odločbama z dne 2. oziroma 5. januarja 2006, ki sta prispeli na Sodišče 9. oziroma 20. januarja 2006, v postopkih

Zuckerfabrik Jülich AG, nekdanja Jülich AG (C-5/06)

proti

Hauptzollamt Aachen,

in

Saint Louis Sucre SNC (C-23/06),

Société des Sucreries du Marquenterre SA (C-24/06),

SA des Sucreries de Fontaine Le Dun, Bolbec, Auffray (SAFBA) (C-25/06),

* Jezika postopka: nemščina in francoščina.

SA Lesaffre Frères(C-26/06),

Tereos, pravna naslednica družbe Sucreries, Distilleries des Hauts de France (C-27/06),

SA Sucreries & Distilleries de Souppes – Ouvré fils (C-28/06),

SA Sucreries de Toury et Usines Annexes (C-29/06),

Tereos (C-30/06),

Tereos, pravna naslednica družbe SAS Sucrerie du Littoral Groupe SDHF (C-31/06),

Cristal Union (C-32/06),

Sucrerie Bourdon (C-33/06),

SA Sucrerie de Bourgogne (C-34/06),

SAS Vermendoise Industries (C-35/06),

SA Sucreries et Raffineries d'Erstein (C-36/06)

proti

Directeur général des douanes et droits indirects,

Receveur principal des douanes et droits indirects de Gennevilliers,

SODIŠČE (drugi senat),

v sestavi C. W. A. Timmermans, predsednik senata, L. Bay Larsen (poročevalec), K. Schiemann, J. Makarczyk, sodniki, in C. Toader, sodnica,

generalna pravobranilka: E. Sharpston,
sodni tajnik: B. Fülöp, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 15. marca 2007,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Zuckerfabrik Jülich AG (nekdanja Jülich AG) H.-J. Prieß, odvetnik,

– za Saint Louis Sucre SNC S. Le Roy, odvetnik,

– za družbo Sucreries du Marquenterre SA ter družbe SA des Sucreries de Fontaine Le Dun, Bolbec, Auffray (SAFBA), SA Lesaffre Frères, Tereos, pravna naslednica družbe Sucreries, Distilleries des Hauts de France, SA Sucreries & Distilleries de Souppes – Ouvré fils, SA Sucreries de Toury et Usines Annexes, Tereos, Tereos, pravna naslednica družbe SAS Sucrerie du Littoral Groupe SDHF, Cristal Union, Sucrerie Bourdon, SA Sucrerie de Bourgogne, SAS Vermendoise Industries in SA Sucreries in Raffineries d'Erstein N. Coutrelis, odvetnik,

– za nemško vlado M. Lumma in U. Forsthoff, zastopnika, skupaj z L. Haringsom, odvetnik,

– za francosko vlado G. de Bergues, A. Colomb in A.-L. During, zastopniki,

– za grško vlado V. Kontolaimos, E. Svolopoulou in S. Charitaki, zastopniki,

– za italijansko vlado I. M. Braguglia, zastopnik, skupaj z G. Aiellom, avvocato dello Stato,

– za Komisijo Evropskih skupnosti M. Nolin, F. Erlbacher in C. Cattabriga, zastopniki,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 14. junija 2007

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlogi za sprejetje predhodne odločbe se nanašajo na razlago člena 15 Uredbe Sveta (ES) št. 1260/2001 z dne 19. junija 2001 o skupni ureditvi trgov za sladkor (UL L 178, str. 1), na veljavnost člena 6(4) Uredbe Komisije (ES) št. 314/2002 z dne 20. februarja 2002 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje sistema kvot v sektorju sladkorja (UL L 50, str. 40), kot je bila spremenjena z Uredbo Komisije (ES) št. 1140/2003 z dne 27. junija 2003 (UL L 160, str. 33), in na veljavnost uredb Komisije (ES) št. 1837/2002 z dne 15. oktobra 2002 o določitvi zneskov proizvodnih dajatev in koeficienta dodatne dajatve v sektorju sladkorja za tržno leto 2001/2002 (UL L 278, str. 13), Komisije (ES) št. 1762/2003 z dne 7. oktobra 2003 o določitvi zneskov za proizvodne dajatve trgov za sladkor za tržno leto 2002/2003 (UL L 254, str. 4) in Komisije (ES) št. 1775/2004 z dne 14. oktobra 2004 o določitvi zneskov za proizvodne dajatve trgov za sladkor za tržno leto 2003/2004 (UL L 316, str. 64).

2 Ti predlogi so bili vloženi v okviru spora med tožečo stranko, podjetjem Zuckerfabrik Jülich AG (v nadaljevanju: Jülich), proizvajalcem sladkorja, in toženo stranko Hauptzollamt Aachen (Nemčija) zaradi zneska proizvodne dajatve, zahtevanega za tržno leto 2003/2004 v okviru financiranja skupne ureditve trga za sladkor, in sporov med tožečimi strankami, družbo Saint Louis Sucre SNC (v nadaljevanju: Saint Louis Sucre) ter drugimi proizvajalci sladkorja, in sicer družbo Sucreries du Marquenterre SA ter družbami SA des Sucreries de Fontaine Le Dun, Bolbec, Auffray (SAFBA), SA Lesaffre Frères, Tereos, pravno naslednico družbe Sucreries, Distilleries des Hauts de France, SA Sucreries & Distilleries de Souppes – Ouvré fils, SA Sucreries de Toury et Usines Annexes, Tereos, Tereos, pravno naslednico družbe SAS Sucrerie du Littoral Groupe SDHF, Cristal Union, Sucrerie Bourdon, SA Sucrerie de Bourgogne,

SAS Vermendoise Industries et SA Sucreries et Raffineries d'Erstein (v nadaljevanju skupno: Sucreries du Marquenterre in drugi), in toženima strankama Directeur général des douanes et droits indirects ter Receveur principal des douanes et droits indirects de Gennevilliers (Francija) zaradi zneskov, plačanih za tržna leta 2001/2002, 2002/2003 in 2003/2004 v okviru financiranja skupne ureditve trga za sladkor.

Pravni okvir

3 V uvodni izjavi 9 Uredbe št. 1260/2001 je določeno:

„Razlogi, ki so Skupnost privedli do sprejetja sistema proizvodnih kvot za sladkor, izoglukozo in inulinski sirup, še vedno veljajo. Vendar je bil ta sistem prilagojen, upoštevajoč zdajšnji razvoj v proizvodnji, da Skupnost pridobi potrebne instrumente, zato da se pravično, vendar učinkovito zagotovi, da proizvajalci sami v celoti pokrijejo stroške prodaje presežkov proizvodnje Skupnosti nad porabo in so tako izpolnjene obveznosti Skupnosti iz sporazumov, sklenjenih glede na urugvajski krog večstranskih trgovinskih pogajanj, v nadaljevanju imenovan ‚GATT' […]"

4 V uvodnih izjavah od 11 do 15 Uredbe št. 1260/2001 je določeno:

„(11) Skupna ureditev trgov za sladkor temelji na naslednjih dveh elementih: prvič, po načelu, da nosi proizvajalec polno finančno odgovornost za izgubo

v vsakem tržnem letu, ki ob upoštevanju kvot izhaja iz prodaje tistega dela proizvodnje Skupnosti, ki presega notranjo porabo Skupnosti, in drugič, na diferenciaciji cenovnih jamstev za prodajo, ki izražajo proizvodno kvoto, dodeljeno posameznim podjetjem. Proizvodna kvota za sladkor se dodeli vsakemu podjetju na podlagi njegove dejanske proizvodnje v določenem referenčnem obdobju.

(12) Ker so bile obveznosti za zmanjšanje izvozne subvencije uporabljene med prehodnim obdobjem, je treba osnovno količino sladkorja in izoglukoze ter kvote za inulinski sirup obdržati na zdajšnji stopnji, vendar pa mora biti po potrebi omogočena prilagoditev ustreznih jamstev, da lahko Skupnost izpolnjuje svoje obveznosti iz Sporazuma [o kmetijstvu, sklenjenem v okviru sporazumov GATT; v nadaljevanju: Sporazum] ob upoštevanju temeljnih dejavnikov, ki vplivajo na položaj v sektorju sladkorja. Sistem samofinanciranja sektorja s proizvodnimi dajatvami in ureditev s proizvodnimi kvotami je treba obdržati.

(13) Proizvajalci bodo še naprej prevzeli finančno odgovornost s plačilom osnovne proizvodne dajatve za vso proizvodnjo sladkorja A in B, omejeno na 2 % intervencijske cene za beli sladkor, ter dajatve B, ki se plačuje za proizvodnjo sladkorja B do največ 37,5 % prej navedene cene. Pod določenimi pogoji plačajo del teh prispevkov tudi proizvajalci izoglukoze in inulinskega sirupa. Pod zgoraj navedenimi pogoji s temi omejitvami ni mogoče doseči samofinanciranja sektorja za nekatera tržna leta. V takšnih primerih je treba zaračunati dodatno dajatev.

(14) Zaradi enakopravnega obravnavanja je treba dodatno dajatev obračunati za vsako podjetje na osnovi njegovega deleža v prihodkih iz proizvodnih dajatev,

ki jih je plačalo za določeno tržno leto. Zato se določi koeficient za celotno Skupnost, ki predstavlja razmerje med določeno skupno izgubo in skupnimi prihodki iz proizvodnih dajatev za zadevno tržno leto. Prav tako je treba določiti pogoje, pod katerimi prodajalci sladkorne pese in sladkornega trsa sodelujejo pri odpravljanju nepokritih izgub za zadevno tržno leto.

(15) Proizvodne kvote, dodeljene posameznemu podjetju v sektorju sladkorja, lahko v posameznem tržnem letu povzročijo, da izvozne količine presegajo količine, določene s Sporazumom, v zvezi s porabo, proizvodnjo, uvozom, zalogami in prenosi ter v zvezi s povprečno izgubo, ki se bo predvidoma pokrila iz programa sofinanciranja. Jamstva v zvezi s kvotami je treba prilagoditi v vsakem tržnem letu, da Skupnost lahko izpolni svoje obveznosti."

5 Tako je v členu 11(1) Uredbe št. 1260/2001 določeno, da države članice dodelijo kvote A in B vsakemu, na njihovem območju ustanovljenemu podjetju, ki proizvaja sladkor, vsakemu podjetju, ki proizvaja izoglukozo, in vsakemu podjetju, ki proizvaja inulinski sirup in je dobilo kvoto A in B za tržno leto 2000/2001.

6 Na podlagi člena 11(2) te uredbe se te kvote dodelijo ob upoštevanju osnovnih količin A in B, določenih za vsako proizvodno regijo.

7 Iz členov 7(1), 10 od (3) do (5), 13(1) in 27(1) navedene uredbe med drugim izhaja, da so kvote sladkorja A in B zajamčene količine, ki se lahko bodisi prodajo na trgu Skupnosti ali – če je to potrebno – uporabijo za intervencijo bodisi izvozijo ob izplačilu izvoznih nadomestil.

8 Iz člena 15(3) in (4) Uredbe št. 1260/2001 v povezavi z uvodnima izjavama 11 in 13 te uredbe izhaja, da so izgube, ki ob upoštevanju kvot izhajajo iz prodaje tistega dela proizvodnje Skupnosti, ki presega notranjo porabo Skupnosti, podlaga za proizvodne dajatve, ki jih je treba zaračunati zlasti proizvajalcem sladkorja.

9 V zvezi z izračunom teh dajatev je v navedenem členu 15 določeno:

„1. Pred koncem vsakega tržnega leta se ugotovi:

(a) predvideno proizvodnjo sladkorja A in B, izoglukoze A in B ter inulinskega sirupa A in B, ki se pripiše zadevnemu tržnemu letu;

(b) predvideno količino sladkorja, izoglukoze in inulinskega sirupa, ki se v tekočem tržnem letu proda za porabo v Skupnosti;

(c) presežek, ki se izvozi in se izračuna tako, da se količina iz (b) odšteje od količine iz (a);

(d) predvideno povprečno izgubo ali povprečni dohodek na tono sladkorja glede na izvozne obveznosti, ki jih je treba izpolniti v tekočem tržnem letu.

Ta povprečna izguba ali povprečni dohodek ustreza razliki med skupnim zneskom nadomestil in skupnim zneskom dajatev glede na skupno tonažo zadevnih izvoznih obveznosti;

(e) predvideno skupno izgubo ali dohodek, ki se izračuna tako, da se presežek iz (c) pomnoži s povprečno izgubo ali dohodkom iz (d).

Pred koncem tržnega leta 2005/2006 in brez poseganja v člene 10(3), (4), (5) in (6) se za tržna leta [od] 2001/2002 do 2005/2006 kumulativno ugotovi:

(a) presežek za izvoz, ki se izračuna na osnovi končne proizvodnje sladkorja A in B, izoglukoze A in B ter inulinskega sirupa A in B in končne proizvodnje sladkorja, izoglukoze in inulinskega sirupa, ki se proda za porabo v Skupnosti;

(b) povprečno izgubo ali dohodek na tono sladkorja, ki izhaja iz skupne izvozne obveznosti in se izračuna z uporabo metode iz drugega pododstavka odstavka 1(d);

(c) skupno izgubo ali dohodek, ki se izračuna tako, da se presežek iz (a) pomnoži s povprečno izgubo ali dohodkom iz (b);

(d) skupni znesek zaračunanih osnovnih proizvodnih dajatev in dajatev B.

Predvidena skupna izguba ali skupni dohodek iz odstavka 1(e) se prilagodi v skladu z razliko med zneskoma iz (c) in (d).

3. Če izračuni, ugotovljeni v skladu z odstavkom 1 in prilagojeni v skladu z odstavkom 2, brez poseganja v člen 18(1), kažejo predvideno skupno izgubo, se lahko ta izguba deli s predvideno proizvodnjo sladkorja A in B, izoglukoze A in B ter inulinskega sirupa A in B, ki velja za tekoče tržno leto. Pridobljeni znesek se zaračuna proizvajalcem kot osnovna proizvodna dajatev za njihovo proizvodnjo sladkorja A in B, izoglukoze A in B ter inulinskega sirupa A in B.

[…]

4. Če maksimalna dovoljena osnovna proizvodna dajatev ne pokrije v celoti skupne izgube iz prvega pododstavka odstavka 3, se preostali znesek deli s predvideno proizvodnjo sladkorja B, izoglukoze B in inulinskega sirupa B, ki velja za zadevno tržno leto. Pridobljeni znesek se zaračuna proizvajalcem kot dajatev B za njihovo proizvodnjo sladkorja B, izoglukoze B ter inulinskega sirupa B.

[…]

6. Pri izračunu skupne izgube iz odstavka 1(e) se upoštevajo vse izgube, ki izhajajo iz odobritve proizvodnih nadomestil iz člena 7(3).

7. Dajatve iz tega člena zaračunavajo države članice.

8. Izvedbene določbe za uporabo tega člena bodo sprejete v skladu s postopkom iz člena 42(2), še zlasti pa bodo zajemale:

– zneske dajatev, ki jih je treba zaračunati,

[…]“

10 V členu 16 Uredbe št. 1260/2001 je določeno:

„1. Če prihodki iz proizvodnih dajatev za določeno tržno leto po uporabi členov 15(3), (4) in (5) ne pokrijejo v celoti skupne izgube za isto tržno leto skladno s členom 15(1) in (2), se proizvajalcem zaračuna dodatna dajatev brez poseganja v člen 4, da se poravna še nepokriti del skupne izgube.

2. Dodatna dajatev se izračuna za vsako podjetje, ki proizvaja sladkor, vsako podjetje, ki proizvaja izoglukozo, in vsako podjetje, ki proizvaja inulinski sirup, tako da se skupni znesek zapadlih proizvodnih dajatev podjetja za zadevno tržno leto pomnoži s koeficientom, ki je določen. Ta koeficient ustreza za celotno Skupnost razmerju, zmanjšanem za 1, med skupno izgubo, ugotovljeno v skladu s členom 15(1) in (2) za zadevno tržno leto, in prihodki iz osnovnih proizvodnih dajatev in dajatev B od proizvajalcev sladkorja, izoglukoze in inulinskega sirupa za isto tržno leto.

[…]

5. Izvedbene določbe za uporabo tega člena, še zlasti glede koeficienta iz odstavka 2, bodo sprejete v skladu s postopkom iz člena 42(2).“

11 Na podlagi členov 15(8) in 16(5) te uredbe je Komisija Evropskih skupnosti sprejela Uredbo št. 314/2002.

12 V členu 6(4) navedene uredbe je bilo v prvotni različici določeno:

„Količina, ki jo je treba določiti v skladu s členom 15(1)(b) Uredbe […] št. 1260/2001, se izračuna na podlagi vsote naslednjih količin:

(a) količin sladkorja, izoglukoze in inulinskega sirupa, prodanih v Skupnosti za neposredno porabo ali za porabo po predelavi v predelovalni industriji;

(b) količin denaturiranega sladkorja;

(c) količin sladkorja, izoglukoze in inulinskega sirupa, uvoženih iz držav nečlanic v obliki predelanih proizvodov.

Od vsote iz prvega pododstavka se odšteje vsota količin sladkorja, izoglukoze in inulinskega sirupa, izvoženih v države nečlanice v obliki predelanih proizvodov, ter količin osnovnih proizvodov, izraženih kot beli sladkor, za katere so bila izdana potrdila za proizvodna nadomestila iz člena 7(3) Uredbe […] št. 1260/2001."

13 Ta določba je bila spremenjena z Uredbo št. 1140/2003 tako, da je v njej določeno:

„Količine, odprodane za potrošnjo v Skupnosti, ki se beležijo po členu 15(1)(b) in (2)(a) Uredbe […] št. 1260/2001, se določijo tako, da se seštejejo količine sladkorjev in sirupov, izražene kot beli sladkor, iz člena 1(1)(a), (b), (c) in (d) ter izoglukoze in inulinskega sirupa:

(a) skladiščene na začetku tržnega leta;

(b) proizvedene po kvotah A in B;

(c) uvožene v naravnem stanju;

(d) ki jih vsebujejo uvoženi predelani proizvodi;

od tega pa se odštejejo količine sladkorja, izoglukoze in inulinskega sirupa iz prvega pododstavka, izražene kot beli sladkor:

(a) izvožene v naravnem stanju;

(b) ki jih vsebujejo izvoženi predelani proizvodi;

(c) skladiščene na koncu tržnega leta;

(d) za katere so bila izdana potrdila za proizvodna nadomestila, kot je določeno v členu 7(3) Uredbe […] št. 1260/2001.

[…]“

14 V členu 6(5) Uredbe št. 314/2002 je določeno:

„V smislu člena 15(1)(d) Uredbe […] št. 1260/2001 se za izvozno obveznost, ki jo je treba izpolniti v tekočem tržnem letu, štejejo:

(a) vse količine sladkorja za izvoz v naravnem stanju z izvoznimi nadomestili ali prelevmani, določenimi na podlagi razpisov, odprtih za navedeno tržno leto;

(b) vse količine sladkorja, izoglukoze in inulinskega sirupa za izvoz v naravnem stanju z izvoznimi nadomestili ali prelevmani, redno določenimi na podlagi izvoznih dovoljenj, izdanih v navedenem tržnem letu;

(c) ves predviden izvoz sladkorja, izoglukoze in inulinskega sirupa v obliki predelanih proizvodov z izvoznimi nadomestili ali prelevmani, določenimi za ta namen v navedenem tržnem letu, pri čemer se ti proizvodi enakomerno razporedijo skozi celotno tržno leto.

Za izračun predvidene povprečne izgube iz člena 15(1)(d) Uredbe […] št. 1260/2001 se upoštevajo tudi proizvodna nadomestila za količine osnovnih proizvodov, izražene kot beli sladkor, za katere so bila v zadevnem tržnem letu izdana potrdila za proizvodna nadomestila iz člena 7(3) navedene uredbe.“

15 Zneski proizvodnih dajatev so bili za tržna leta 2001/2002, 2002/2003 in 2003/2004 določeni z uredbami št. 1837/2002, 1762/2003 in 1775/2004 na podlagi uredb št. 1260/2001 in 314/2002, glede na trenutek uporabe, kot je bila spremenjena z Uredbo št. 1140/2003.

Spori o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

Zadeva C-5/06

16 Z odločbo z dne 22. oktobra 2004 je Hauptzollamt Aachen določil proizvodno dajatev za družbo Jülich, pri tem je v zvezi z osnovno proizvodno dajatvijo za sladkor A in B uporabil znesek v tonah iz člena 1(a) Uredbe št. 1775/2004 ter v zvezi z dajatvijo B glede sladkorja B znesek v tonah iz člena 1(b) iste uredbe.

17 Ker je bil ugovor, ki ga je vložila družba Jülich zoper to odločbo, zavrnjen, je ta družba vložila tožbo pri Finanzgericht Düsseldorf in uveljavljala, da Uredba št. 1775/2004 ni veljavna, ker naj bi Komisija storila napake pri izračunu proizvodnih dajatev. Na eni strani naj bi napačno vključila v izračun presežka, ki se izvozi, količino 504.205 ton sladkorja, ki je bil iz Skupnosti izvožen v obliki predelanih proizvodov, za katere ni bilo odobreno nobeno nadomestilo, ker ta količina tudi ni povzročila izgube za proračun Skupnosti. Na drugi strani naj Komisija ne bi upoštevala te iste količine pri izračunu povprečne izgube. Noben objektivni razlog naj namreč ne bi utemeljeval upoštevanja dveh različnih količin za izračun presežka, ki se izvozi, in povprečne izgube na tono sladkorja.

18 Po mnenju predložitvenega sodišča, če je cilj zaračunavanja proizvodnih dajatev omejen na to, da proizvajalci sodelujejo pri financiranju stroškov prodaje presežkov, ki izhajajo iz proizvodnje Skupnosti, presega določitev zneskov dajatev brez upoštevanja okoliščine, da so bila izvozna nadomestila plačana samo za del izvoženega sladkorja, okvire, ki so potrebni za doseganje tega cilja. Finanzgericht Düsseldorf je torej prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je treba člen 15 [št. 1260/2001] razlagati tako, da se pri izračunu presežkov, ki se izvozijo, lahko upoštevajo le izvožene količine sladkorja, izoglukoze in inulinskega sirupa, za katere so bila dejansko izplačana izvozna nadomestila?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje pritrdilen: ali je člen 6(4) Uredbe [št. 314/2002], kot je bil spremenjen z Uredbo [št. 1140/2003] neveljaven ?

3. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen: ali je treba člen 15 Uredbe [št. 1260/2001] razlagati tako, da se pri izračunu presežkov, ki se izvozijo, in pri izračunu povprečne izgube na tono sladkorja upošteva celoten izvoz, čeprav za del tega izvoza v zadevnem tržnem letu niso bila izplačana nadomestila?

4. Če je odgovor na prvo, drugo ali tretje vprašanje pritrdilen: ali je Uredba [št. 1775/2004] neveljavna?“

Zadeve od C-23/06 do C-36/06

19 Družbe Saint Louis Sucre ter Sucreries du Marquenterre in drugi morajo kot proizvajalci sladkorja plačevati proizvodne dajatve na sladkor.

20 Ker so menile, da so plačale prevelike dajatve za tržna leta 2001/2002, 2002/2003 in 2003/2004, so pri Receveur principal des douanes et des droits indirects de Gennevilliers, ki je pristojen za njihovo pobiranje, zahtevale delno vračilo teh dajatev.

21 Z odločbami z dne 23. februarja 2005 je navedeni Receveur principal zavrnil ugovore, vložene zaradi vračila dajatev, ker so bile stopnje izpodbijanih dajatev določene na podlagi Skupnostne ureditve.

22 V teh okoliščinah so družbe Saint Louis Sucre ter Sucreries du Marquenterre in drugi vložile tožbe pri Tribunal de grande instance de Nanterre, da bi se navedene odločbe razglasilo za nične in da bi se naložilo delno vračilo izpodbijanih dajatev, povečanih za zamudne obresti.

23 Tožeče stranke iz postopka v glavni stvari so uveljavljale, da upoštevna Skupnostna ureditev predvideva različno obravnavanje sladkorja, izvoženega v obliki predelanih proizvodov, za katere se ne izplača izvoznih nadomestil, s tem da je na eni strani ta sladkor vključen v presežek, ki se izvozi in ki ga je treba financirati, na drugi strani pa je izključen iz količin „zadevnih izvoznih obveznosti“, na podlagi katerih se izračuna „povprečna izguba“ za učinkovito financiranje prodaje tega presežka. Tako naj bi Komisija previsoko ocenila znesek dajatev za tržna leta 2001/2002, 2002/2003 in 2003/2004 ter naj ne bi spoštovala cilja samofinanciranja, ki ga je določil Svet Evropske unije.

24 Tožeče stranke iz postopka v glavni stvari so zato izpodbijale veljavnost člena 6(4) Uredbe št. 314/2002, ki naj bi v različici na podlagi Uredbe št. 1140/2003 vseboval preširoko opredelitev presežka, ki se izvozi, kar naj bi bilo v nasprotju z načeli sorazmernosti, hierarhije pravnih aktov in omejitve izvedbenih pristojnosti Komisije. Podredno so iz istih razlogov izpodbijale veljavnost uredb, ki na podlagi Uredbe št. 314/2002 določajo zneske proizvodnih dajatev za tržna leta iz postopka v glavni stvari.

25 Podredno in če bi se uveljavila široka opredelitev presežka, ki se izvozi, so družbe Saint Louis Sucre ter Sucreries du Marquenterre in drugi uveljavljale, da cilj strogega samofinanciranja iz Uredbe št. 1260/2001 še vedno ne bo spoštovan, če Komisija, ki je leta 2002 upoštevala izvožene proizvode brez izplačanih nadomestil pri letnih izračunih povprečne izgube, ne bo pri svojih izračunih upoštevala tega, da morajo biti elementi „presežka, ki se izvozi," in izračun „povprečne izgube" enaki.

26 V tem okviru je Tribunal de grande instance de Nanterre prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

„1. Ali so člen 6(4) Uredbe št. 314/2002 in/ali uredbe št. 1837/2002, 1762/2003 in 1775/2004, ki so bile sprejete za njeno izvedbo, neveljavni ob upoštevanju člena 15 Uredbe št. 1260/2001 […] in glede na načelo sorazmernosti, ker v tem členu ni določeno, da bi se pri izračunu proizvodne dajatve od ‚presežka, ki se izvozi', izključile količine sladkorja, ki so vsebovane v predelanih proizvodih, izvoženih brez izvoznih nadomestil?

Če je odgovor na to vprašanje nikalen:

2. Ali so uredbe št. 1837/2002, 1762/2003 in 1775/2004 ob upoštevanju Uredbe št. 314/2002 […] in člena 15 Uredbe št. 1260/2001 […] ter načel enakosti in sorazmernosti neveljavne, ker določajo proizvodno dajatev za sladkor, ki se jo izračuna na podlagi ‚povprečne izgube' na izvoženo tono, v kateri niso upoštevane količine, izvožene brez nadomestil, čeprav so te iste količine vključene v skupni seštevek, s katerim se oceni celotno izgubo, ki se jo financira?"

Združitev zadev C-5/06 in od C-23/06 do C-36/06

27 Glede na medsebojno povezanost zadev C-5/06 in od C-23/06 do C-36/06 jih je treba v skladu s členom 43 Poslovnika v povezavi s členom 103 Poslovnika združiti zaradi izdaje skupne sodbe.

Vprašanja za predhodno odločanje

28 Ker so vprašanja za predhodno odločanje, ki sta jih postavili predložitveni sodišči, v bistvu enaka, se jih bo preučilo tako, kot so oblikovana v zadevi C-5/06.

Vprašanje, ali je treba na podlagi člena 15 Uredbe št. 1260/2001 pri izračunu presežka, ki se izvozi, od porabe v Skupnosti odšteti vse količine izvoženih proizvodov, za katere velja ta določba

29 Treba je opozoriti, da je v enajsti uvodni izjavi Uredbe Sveta (EGS) št. 1785/81 z dne 30. junija 1981 o skupni ureditvi trgov za sladkor (UL L 177, str. 4) predvideno, kot v uvodni izjavi 9 Uredbe 1260/2001, da je treba sistem proizvodnih kvot prilagoditi, „da Skupnost pridobi potrebne instrumente, zato da se pravično, vendar učinkovito zagotovi, da proizvajalci sami v celoti pokrijejo stroške prodaje presežkov proizvodnje Skupnosti nad porabo […]“.

30 V členu 28(1) Uredbe št. 1785/81, v katerem so navedena merila za določitev proizvodnih dajatev na proizvodnjo sladkorja A in B ter izoglukoze A in B, je določeno:

„Pred koncem vsakega izmed tržnih let od 1981/1982 do 1985/1986 se ugotovi:

(a) predvideno proizvodnjo sladkorja A in B ter izoglukoze A in B, ki se pripiše zadevnemu tržnemu letu;

(b) predvideno količino sladkorja in izoglukoze, ki se v tekočem tržnem letu proda za porabo v Skupnosti;

(c) presežek, ki se izvozi in se izračuna tako, da se količina iz (b) odšteje od količine iz (a);

(d) predvideno povprečno izgubo ali povprečni dohodek na tono sladkorja glede na izvozne obveznosti, ki jih je treba izpolniti v tekočem tržnem letu.

Ta povprečna izguba ali povprečni dohodek ustreza razliki med skupnim zneskom nadomestil in skupnim zneskom dajatev glede na skupno tonažo zadevnih izvoznih obveznosti;

(e) predvideno skupno izgubo ali dohodek, ki se izračuna tako, da se presežek iz (c) pomnoži s povprečno izgubo ali dohodkom iz (d).“

31 Ta določba je bila nadomeščena s členom 33(1) Uredbe Sveta (ES) št. 2038/1999 z dne 13. septembra 1999 o skupni ureditvi trgov za sladkor (UL L 252, str. 1) in kasneje s členom 15(1) Uredbe št. 1260/2001, vendar v bistvu ni bila spremenjena.

32 V členu 5(5) Uredbe Komisije (EGS) št. 1443/82 z dne 8. junija 1982 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje sistema kvot v sektorju sladkorja (UL L 158, str. 17) je določeno, da se količine sladkorja in izoglukoze, izvožene v tretje države v obliki predelanih proizvodov, odšteje od količin sladkorja in izoglukoze, ki so vključene v porabo v Skupnosti.

33 Med drugim izhaja iz spisa v zvezi z zadevami od C-23/06 do C-36/06, da je glede presežka, ki se izvozi, Komisija vedno menila, da ta ustreza proizvodnji, zmanjšani za prodajo sladkorja, ker je izvoz sladkorja v obliki predelanih proizvodov ne glede na to, ali se zanj izplačajo izvozna nadomestila, vključen v navedeni presežek in ne v porabo znotraj Skupnosti.

34 V členu 15(1) od (a) do (c), Uredbe št. 1260/2001, v katerem so navedena merila za določitev proizvodnih dajatev na proizvodnjo sladkorja A in B, izoglukoze A in B ter inulinskega sirupa A in B, je določeno, da je presežek, ki se izvozi, razlika med, na eni strani, predvideno proizvodnjo sladkorja A in B, izoglukoze A in B ter inulinskega sirupa A in B, ki se pripiše zadevnemu tržnemu letu, ter, na drugi strani, predvideno količino sladkorja, izoglukoze in inulinskega sirupa, ki se v tekočem tržnem letu proda za porabo v Skupnosti.

35 Na podlagi člena 15(1)(d) iste uredbe predvidena povprečna izguba ustreza razliki med skupnim zneskom nadomestil in skupnim zneskom dajatev glede na skupno tonažo zadevnih izvoznih obveznosti.

36 Predvidena skupna izguba se v skladu s členom 15(1)(e) Uredbe št. 1260/2001 izračuna tako, da se presežek, ki se izvozi, pomnoži s povprečno izgubo.

37 Ker presežek, ki se izvozi, ustreza razliki med proizvodnjo Skupnosti ob upoštevanju kvot A in B ter notranjo porabo, se v to porabo ne more vključiti količin izvoženih proizvodov ne glede na to, ali se za njih izplačajo izvozna nadomestila.

38 Količine izvoženih proizvodov se namreč ne more obravnavati kot količine, ki se prodajo za porabo v Skupnosti v smislu člena 15(1)(b) Uredbe št. 1260/2001.

39 Presežek, ki se izvozi, vključuje količine proizvodov, za prodajo katerih so predvideni ukrepi podpore Skupnosti. Tako je na primer treba količine proizvodov, ki so morebiti skladiščene ob koncu tržnega leta, obravnavati kot neporabljene količine z namenom določitve presežka, ki se izvozi, čeprav *per definitionem* za njih v tej fazi še ne veljajo ukrepi podpore prodaji.

40 Presežek, ki se izvozi, niso količine izvoženih proizvodov. Čeprav so slednje podlaga za nadomestila, ne pomenijo vedno finančnega bremena za proizvajalce. To velja zlasti v primeru, ko je količina, ki *per definitionem* izhaja iz razlike med, na eni strani, začetnimi zalogami in proizvodnjo Skupnosti ter, na drugi strani, končnimi zalogami, višja od proizvodnje Skupnosti in ko količine proizvodov, ki so podlaga za nadomestila, ne presegajo razlike med proizvodnjo Skupnosti in navedeno količino.

41 Kot je v bistvu trdila Komisija, če bi bil namen Uredbe št. 1260/2001 utemeljiti izračun proizvodnih dajatev na stroških, ki nastanejo za proračun zaradi nadomestil, bi zadoščalo določiti te dajatve na podlagi skupne izgube, ki temelji na vseh izvoznih in proizvodnih nadomestilih.

42 Treba je poudariti, da predvidena skupna izguba, kot je opredeljena v členu 15(1)(e) Uredbe št. 1260/2001, ni enaka skupnemu znesku nadomestil za tekoče tržno leto, ampak je zmnožek presežka, ki se izvozi, in predvidene povprečne izgube na tono sladkorja za izvozne obveznosti, ki jih je treba izpolniti v tekočem tržnem letu.

43 Iz navedenega izhaja, da naj bi se z metodo izračuna predvidene skupne izgube v vsakem primeru na napreden in konvencionalen način določilo izgube, ki nastanejo zaradi prodaje presežkov proizvodnje Skupnosti.

44 Če bi se dodalo količine, ki so bile izvožene brez nadomestil, k notranji porabi, bi bila ta previsoko ocenjena. Posledično bi bil presežek, ki se izvozi, prenizko ocenjen. Prav tako bi obstajalo tveganje, da se ne doseže cilj sistema samofinanciranja stroškov prodaje presežkov, ki je od vzpostavitve tega sistema z Uredbo št. 1785/81, da se pravično, vendar učinkovito zagotovi, da proizvajalci sami v celoti pokrijejo te stroške, in pri izvajanju katerega se je Komisija vedno opirala na pojem presežka, ki se izvozi, z vključenim izvozom sladkorja ne glede na to, ali so bila izplačana nadomestila. Tako bi lahko bila ohranitev navedenega sistema, nasprotno kot je predvideno v uvodni izjavi 12 Uredbe št. 1260/2001, ogrožena.

45 Glede na navedeno je treba člen 15(1)(c) Uredbe št. 1260/2001 razlagati tako, da je treba pri izračunu presežka, ki se izvozi, od porabe odšteti vse količine izvoženih proizvodov iz tega člena, ne glede na to, ali so bila nadomestila dejansko izplačana.

Vprašanje, ali je treba na podlagi člena 15 Uredbe št. 1260/2001 pri določanju predvidene povprečne izgube na tono sladkorja upoštevati vse količine izvoženih proizvodov iz te določbe

46 Na podlagi člena 15(1)(d) Uredbe št. 1260/2001 povprečna izguba ustreza razliki med skupnim zneskom nadomestil in skupnim zneskom dajatev glede na skupno tonažo izvoznih obveznosti, ki jih je treba izpolniti v tekočem tržnem letu.

47 Predvidena skupna izguba se v skladu s členom 15(1)(e) te uredbe izračuna tako, da se presežek, ki se izvozi, pomnoži s povprečno izgubo.

48 Na podlagi člena 22(1) navedene uredbe je treba za vsak izvoz sladkorja, izoglukoze in inulinskega sirupa iz Skupnosti predložiti izvozno dovoljenje, ki se izda pod pogojem, da je položena varščina, s katero se zagotavlja, da bodo proizvodi izvoženi med veljavnostjo dovoljenja.

49 Kajti v okviru izvoza, za katerega velja Uredba št. 1260/2001, je treba, ker ni razlogov, ki bi temu nasprotovali, razlagati pojem „izvozn[ih] obveznosti, ki jih je treba izpolniti v tekočem tržnem letu“ iz člena 15(1)(d) iste uredbe skladno s členom 22(1) te uredbe, ki se sklicuje na to, da bodo proizvodi izvoženi.

50 Tako se v tem okviru s tem pojmom poskuša zajeti vse količine proizvodov iz člena 15 navedene uredbe, ki so namenjeni izvozu iz Skupnosti.

51 V zvezi s tem je treba opozoriti, da je – nasprotno kot je trdilo več udeležencev, ki so predložili pisna stališča v okviru postopka – vprašanje, ali so izvozna nadomestila izplačana za količine proizvodov, namenjenih izvozu, brezpredmetno v zvezi s pojmom „izvozn[ih] obveznosti, ki jih je treba izpolniti v tekočem tržnem letu“. Ta pojem namreč zajema le količine proizvodov, za katere so bila izdana izvozna dovoljenja.

52 Taka razlaga člena 15(1)(d) Uredbe št. 1260/2001 je skladna s pojmom „presežka, ki se izvozi“ iz člena 15(1)(c), kot je razložen v točki 45 te sodbe, in poleg tega omogoča, da se dosledno izračuna predvideno skupno izgubo, kot je opredeljena v členu 15(1)(e).

53 Kot so v bistvu uveljavljale tožeče stranke iz postopka v glavni stvari ter nemška in francoska vlada, bi bila predvidena skupna izguba, ki se izračuna tako, da se presežek, ki se izvozi, pomnoži s povprečno izgubo, previsoko ocenjena, če bi se proizvod lahko obravnavalo kot izvožen pri izračunu presežka, ki se izvozi, ne bi se ga pa ustrezno upoštevalo pri izračunu povprečne izgube, čigar imenovalec je, kot je navedeno v členu 15(1)(d), drugi pododstavek, Uredbe št. 1260/2001, skupna tonaža izvoznih obveznosti, ki jih je treba izpolniti v tekočem tržnem letu.

54 Iz spisa in zlasti delovnega dokumenta D/32013/04 služb Komisije v zvezi z metodo izračuna dajatev „proizvodnja sladkorja“, ki je bil predložen upravljalnemu odboru za sektor sladkorja 30. septembra 2004, izhaja, da so nekatere države članice izrazile željo, da bi bil sladkor, izvožen brez nadomestil, vključen v izračun povprečne izgube. V skladu s tem dokumentom je skupna izguba, kot jo je izračunala Komisija ob uporabi člena 6(5) Uredbe št. 314/2002, in sicer da je količine, izvožene brez nadomestil, izključila iz izvoznih obveznosti, enaka ali višja od stroškov nadomestil za sladkor.

55 Vendar Komisija navaja, da takšna metoda izračuna omogoča preprečevanje nastajanja presežkov, ki bi negativno vplivali na tržne cene, oslabili skupno ureditev trgov za sladkor in ki bi lahko povzročili stroške, zlasti stroške intervencijskega nakupa.

56 Te utemeljitve ni mogoče sprejeti.

57 Iz uvodnih izjav 9, 11 in 12 Uredbe št. 1260/2001 namreč izhaja, da se s sistemom, uvedenim s to uredbo, poskuša pravično, vendar učinkovito zagotoviti, da proizvajalci sami v celoti pokrijejo stroške prodaje presežkov proizvodnje Skupnosti v skladu z načelom samofinanciranja.

58 Kot je ugotovilo Sodišče, je sistem financiranja stroškov prodaje oblikovan tako, da je kvota A, ki predstavlja notranjo porabo, podlaga le za minimalno dajatev, kvota B, ki je namenjena zlasti izvozu, pa je podlaga za precej višjo dajatev, s katero se lahko financirajo potrebna nadomestila in ki ima istočasno odvračalen učinek na proizvajalce (glej sodbo z dne 22. januarja 1986 v zadevi Eridania zuccherifici nazionali in drugi, 250/84, Recueil, str. 117, točka 19).

59 Odvračalni učinek, ki ga ima lahko – kot je ugotovilo Sodišče v zgoraj navedeni sodbi Eridania zuccherifici nazionali in drugi – sistem financiranja stroškov prodaje na proizvajalce, izhaja, kot je opozorila generalna pravobranilka v točki 60 sklepnih predlogov, iz dejstva, da se s proizvodno dajatvijo proizvajalcem nalaga breme financiranja stroškov prodaje presežkov proizvodnje Skupnosti.

60 Če se ne upošteva večinoma teoretičen primer, ko bi bilo za vsak izvoz izplačano nadomestilo, presega sistem, ki ga je uvedla Komisija, s tem da se tako v praksi *a priori* določi znesek skupne izgube, ki je višji od zneska stroškov, povezanih z nadomestili, cilj Uredbe št. 1260/2001 in zlasti pravično financiranje stroškov prodaje presežkov proizvodnje Skupnosti, na kar se je opomnilo v točki 57 te sodbe.

61 Glede na navedeno je treba odgovoriti, da je treba člen 15(1)(d) Uredbe št. 1260/2001 razlagati tako, da je treba pri določanju predvidene povprečne izgube na tono proizvoda upoštevati vse količine izvoženih proizvodov iz tega člena ne glede na to, ali so bila nadomestila dejansko izplačana.

Veljavnost uredb št. 1837/2002, 1762/2003 in 1775/2004

62 Z uredbami št. 1837/2002, 1762/2003 in 1775/2004 so bili za tržna leta 2001/2002, 2002/2003 in 2003/2004 določeni zneski proizvodnih dajatev v sektorju sladkorja.

63 Nesporno je, da je Komisija ob uporabi člena 6(5) Uredbe št. 314/2002 za izračun povprečne izgube na tono sladkorja upoštevala le izvoz, za katerega so bila izplačana nadomestila. Vendar iz spisa izhaja, da je ta metoda v uporabi šele od leta 2003. Za tržno leto 2001/2002, na katerega se nanaša Uredba št. 1837/2002, je ugotovljeno, da je Komisija za določitev proizvodnih dajatev izračunala povprečno izgubo tako, da je upoštevala vse količine izvoženega sladkorja v obliki predelanih proizvodov ne glede na to, ali so bila za izvoz izplačana nadomestila. Naslednje leto je Komisija popravila izračun povprečne izgube tako, da je upoštevala le količine izvoženih proizvodov, ki so bili dejansko podlaga za izplačilo nadomestil. To je povzročilo povečanje navedene povprečne izgube, katere znesek se je prenesel v skupno izgubo v tržnem letu 2002/2003.

64 Iz odgovora, navedenega v točki 61 te sodbe, pa izhaja, da taka metoda izračuna povprečne izgube ni v skladu s členom 15 Uredbe št. 1260/2001.

65 Posledično uredbi št. 1762/2003 in 1775/2004, v katerih je uporabljena navedena metoda, nista veljavni.

66 Ob upoštevanju navedenega ni bil pri preučitvi Uredbe št. 1837/2002 ugotovljen noben dejavnik, ki bi lahko vplival na njeno veljavnost.

67 Kljub temu iz navedenega izhaja, da popravek izračuna povprečne izgube, obravnavan v točki 63 te sodbe, ni v skladu s členom 15 Uredbe št. 1260/2001, ker temelji na metodi izračuna, navedeni v isti točki.

68 Glede na vse navedene preudarke je treba na postavljena vprašanja odgovoriti,

– da je na podlagi člena 15(1)(c) Uredbe št. 1260/2001 pri izračunu presežka, ki se izvozi, iz tega člena treba od porabe odšteti vse količine izvoženih proizvodov ne glede na to, ali so bila nadomestila dejansko izplačana;

– da je treba člen 15(1)(d) navedene uredbe razlagati tako, da je treba pri določanju presežka, ki se izvozi, in povprečne izgube na tono proizvoda upoštevati vse količine izvoženih proizvodov iz tega člena ne glede na to, ali so bila nadomestila dejansko izplačana;

– da uredbi št. 1762/2003 in 1775/2004 nista veljavni ter

– da ni bil pri preučitvi Uredbe št. 1837/2002 ugotovljen noben dejavnik, ki bi lahko vplival na njeno veljavnost.

Stroški

69 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (drugi senat) razsodilo:

Na podlagi člena 15(1)(c) Uredbe Sveta (ES) št. 1260/2001 z dne 19. junija 2001 o skupni ureditvi trgov za sladkor je pri izračunu presežka, ki se izvozi, iz tega člena treba od porabe odšteti vse količine izvoženih proizvodov ne glede na to, ali so bila nadomestila dejansko izplačana.

Člen 15(1)(d) navedene uredbe je treba razlagati tako, da je treba pri določanju presežka, ki se izvozi, in povprečne izgube na tono proizvoda upoštevati vse količine izvoženih proizvodov iz tega člena ne glede na to, ali so bila nadomestila dejansko izplačana.

Uredba Komisije (ES) št. 1762/2003 z dne 7. oktobra 2003 o določitvi zneskov za proizvodne dajatve trgov za sladkor za tržno leto 2002/2003 in Uredba Komisije (ES) št. 1775/2004 z dne 14. oktobra 2004 o določitvi zneskov za proizvodne dajatve trgov za sladkor za tržno leto 2003/2004 nista veljavni.

Pri preučitvi Uredbe Komisije (ES) št. 1837/2002 z dne 15. oktobra 2002 o določitvi zneskov za proizvodne dajatve in koeficienta za dodatne dajatve v sektorju sladkorja za tržno leto 2001/2002 ni bil ugotovljen noben dejavnik, ki bi lahko vplival na njeno veljavnost.

Podpisi